

Bidrag til Thorwaldsens Levnet
og Charakteristik.

I Decemberheftet s. II. af dette Tidskrift er meddeelt
Læserne nogle biographiske Noticer om vor berømte
Landsmand Thorwaldsen, efter Nicolay Fürst.
Følgende interessante Bidrag dertil har Udgiveren ny-
lig modtaget fra Hr. Justitsraad og Toldindspecteur
Haste i Svendborg, en Mand, som indtager en hæ-
derlig Plads i vor skjonne Litteratur, som "i fem
Aar var een af Thorwaldsens nærmeste Omgangs-
venner, og som i 32 Aar har bevaret lige saa sandt
Venskab for hans sjeldne Hjerte, som dyb Erbodighed
for hans nu i Verden enestaaende Genie."

"Berthel Thorwaldsen*) er ikke, som Hr.
N. Fürst i Archivets sidste Decemberhefte S. 351
siger, fød i Aaret 1771 eller 1772, men den 19de
November 1770; han var altsaa ikke i sit 24de
Aar, men langt hen i det 27de, da han 1797 til-
traadte sin Rejsse til Italien. Ikke heller er det ganz
se rigtigt, hvad der staer S. 353: "at han var
fremmed i ethvert andet Sprog, end sit Modersmaal;"

*) Rømerne, hvis til et blodere Tungemaal vante Orga-
ner intet af hans nordiske Navne kunde udtale, kaldte
ham strax Alberto siden, da han fik Dannebrog-
ordenen: Ridder Alberto. (Han bærer ogsaa Fern-
krone-ordenen, og har desuden en neapolitanse Dra-
den, jeg troer, Sanct Januaris.) Imidlertid er Oms-
kriften om hans Billed paa den ham til Øre af en-
deel Kunstsvenner i Rom prægede Medaille: A. Thor-
waldsen. Danus. Sculptor.

thi Tydsk forstod han, og kunde deri gjøre sig forstaaelig, sjænt han ingenlunde talede det correct. Ogsaa var det hans Plan, at rejse til Rom tilsands over Sydsjælland, hvor han først vilde nyde de da end uforstyrrede Kunstsakke i Dresden, og naar han kom sydligere, maaßke til Wien, lade sig lære Italienske. Men just i Vaaren 1797 voldte en Sygdom, som da gjorde ham Kjørsel smertende, idelige Opsættelser i hans Afrejse, indtit jeg, som fra 1792 havde søgt og nydt hans jevnlige, elskelige Omgang, tilraadte ham et Forsøg paa, at komme med den Kongelige Gregat, som dengang skulde gaae til Middelhavet, og hvis første Bestemmelse, om jeg mindes ret, var Livorno; derved kunde han smerte friere, hurtigere og sparsommeligere næae sin Rejse egentlige Maal. Men hans overvættet Beskedenhed, Hypochondrie og svækket Sundhed gjorde ham saa modlös til dette Forsøg, om hvis Udfald han mistivlede, at jeg, saa at sige, maatte drive ham dertil, og halvt gjøre det for ham. Forsøget mødtes af ødel Velvillie, og lykkedes strax; og saa skal han paa den hele besværlige Rejse have nydt enhver opmuntrende Forekommenhed af de brave Søesofficerer og Mandskabet paa Skibet."

"Foruden de egentlige Kunstsætter, som den vorde classiske Kunstner udstryrede i sit Fædreland, modellerede han mange Portraiter en basrelief; ogsaa tegnede han flige en crayon, og var sørdeles heldig i at træffe. Allerede dengang beundrede Kjendere, hvorlunde han forstod, at give end det Trivielste nogen Idealitet, uden derved at forvandte Portraitets karakteristiske Lighed. Disse Arbejder maatte han, for yderst

ringe Betaling, paataage sig, deels for selv at leve, deels for at understøtte sine Forældre med Hjælp til Huusholdningen; thi Faderens Erhverv forslog ikke; og Moderen, hvem han udentvist elstede højest, var ofte i Træng for det Nodvendigste til det meget tarvelige Bord. Hans sidste større Kunstsætter her hjemme var den da afdøde Grev Andreas Petrus Bernstorfs Buste. Han havde aldrig seet den hedenfarne Edling, mindre havde han Masse af hans Liig, og modellerede Busten alene efter et Oliemaleri af Juul. Aabildgaard, hvem han cærede højt, hjalp ham derved noget af sin Hukommelse, ja, tog endog engang selv Pousseerstokken, for at rette et Træk ved Munnen, hvilket, han meente, Thorwaldsen havde forfejslet. Jeg var da just tilstede i Dennes Atelier, og saa hans Skæf, da Belynderen vorde ved hans Kjære Blaaleer, men ogsaa hans Glæde, da han, ved at dele Blikket imellem Busten og Maleriet, fandt, at Aabildgaard havde Ret; og i et Nu var samme Træk anbragt paa Ansigtets anden Side. Busten, der, som man kunde vente sig, blev anstændigt betalt, fandt saa udeelt Udfald, at Familien bestilte Modelen udført i Marmor. Thorwaldsen pakkede da Hovedet i sin Ruffert, og udførte Arbejdet i Rom."

"Jeg har allerede antydet Noget om Thorwaldsens ungdommelige Personlighed: her lidt nærmere Udvikling. Han er vel omrent 66 à 67 Tommer høj, er mager, med bleg Ansigtssfarve, men har en sjøn, harmonisk Lemmehygning, og stille Livlighed i enhver Bevægelse. I hans blege Nasyn stod tidligere dyb, fortjet Kummer, der vel mest hidrørte fra smær-

tende huuslige Forhold. Paa hans hørligt formede
Vande aabenbaredes med Guddommens løfeligste Skrift
hans Slægtskab med det Højere, — det Højeste; og
i hans ikke store, men meget levende, lyseblaae Øine
udtalede sig idel Kjærlighed. Han var meget indslut-
tet i sig selv, ikke mistrois, men forsigtig i sine Ut-
tringer. Han talede Lidet, men hørte gjerne: begge
Dele hidorte saavel fra hans faa Forkundskaber, som
fra hans Videbegjærlighed. Hans ovenfor nævnte sjeldne
Beskedenhed forlod ham aldrig, men heller aldrig hans
Tolelse af Selvstændighed. Egentlig Levemaade var
ham fremmed; dertil var ikke hans Kreds; men en
rigtig Tact besad han i højeste Grad. Han var blid,
kunde ogsaa i godt Laug være munter, men var al-
drig overgiven. "Jeg kan ikke begribe," sagde han,
"hvori et voxent Menneske kan lee." Dette, svaredes
der, var sorgeligt; en uskyldig Latter var dog saa vel-
gjorende for Legem og Sjel. "Ja smile, det kan
jeg begribe," svarede han; "men lee!" — Han var
ærlig Ven med Liv og Sjel, fordrede Lidet, ventede
Intet, men ydede Alt, hvad han evnede. Saadan
var Thorwaldsen, da han rejste. Han er ingen
Ven af Brevverling; og næsten i 22½ Aar hørte jeg
umiddelbart Intet fra ham. Jeg var just paa et Bes-
seg i Kjøbenhavn, da han i Efteraaret 1819 besøgte
Danmark. Jeg ledte ham op paa Charlottenborg Da-
gen efter hans Komme; jeg traf ham, ærbodigen om-
givnen af Kunstmere og Mæcenater; men han blev mig
strax vær, og syntede mig om Halsen. Saadan er
Thorwaldsen endnu. Jeg saae ham dagligt i
tre Dage derefter. Han har naturligvis mere Ver-

dens- og Menneskekundskab; Italien, hans senere For-
hold og Omgivelser der, have afslebet hans Yderside
finere; det Genialste i ham er blevet forædlet; ogsaa
er han blevet mere meddelende, mindre tungfindig,
eller idetmindste synes det mindre; han kan være mun-
ter, sige træffende, endog sarcastisk, Spøg, hvoraaf
dog Godmodighed skinner. Men han har endnu den
Egenskab, som alerede hos Unglingen spaaede den
sande store Kunstner: en næsten jomfruelig Beskeden-
hed i Ligevægt med mandig Selvstændighed."
